

Itä-Suomen aluehallintoviraston kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi

Itä-Suomen aluehallintovirasto kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto ja tulla kuultavaksi valiokuntaanne.

ELÄINTAUTILAKI

Eläintautitilanne on merkittävästi huonontunut Suomessa viime vuosina. Uhka helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien leviämiseksi on kasvanut. Taloudelliset tappiot ovat mittavia, jos helposti leviävien taudin vastustusta ja tautitilanteen selvittämistä ei pystytä aloittamaan tehokkaasti heti, kun tautia epäillä tai se on todettu.

Päivystys helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien vastustamiseksi

Eläintautilain 84 § mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto järjestää helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien vastustamiseen, ohjaukseen ja diagnostiikkaan liittyvien tehtävien hoitamisen virka-ajan ulkopuolella. Itä-Suomen aluehallintovirasto näkee Eviran virka-ajan ulkopuolisen päivystyksen hyvänä, ja erityisesti, koska näin voidaan Elintarviketurvallisuusviraston toimivaltaan kuuluvia kiireellistä päätöksentekoa vaativia kolmas maa-laiton tuonti-asioita hoitaa myös päivystysaikana.

Eläintautilain 85 §:ssä on esitetty, että maakunnan on järjestettävä helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien torjuntaan ja tautitilanteen selvittämiseen liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella. Lisäksi on järjestettävä eläinten ja tuotteiden jäsenvaltioiden välisten siirtojen ja viennin valvontaan liittyvien kiireellisten tehtävien hoitaminen myös virka-ajan ulkopuolella. Eläintautilain 23 § mukaan, jos kyseessä on virallinen eläintautiepäily tai vastustettava tai uusi vakava eläintauti on todettu, on maakunnan viipymättä ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi tekemällä toimijalle osoitetun päätöksen. Päätöksellä voidaan esimerkiksi rajoittaa eläinten, tuotteiden ja tavaroiden siirtoa, määrätä eläimiä eristettäväksi ja määrätä eläinten terveydentilan seurannasta.

Helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien torjunta ja tautitilanteen selvittäminen ja päätöksenteko eivät sovellu päivystävälle praktikkoeläinlääkärille, koska häntä sitovat kiireiset päivystystapaukset praktiikassa. Päivystävät praktikkoeläinlääkärit maakunnassa tekevät kliiniset tarkastukset ja ottavat tarvittavat näytteet vakavissa eläintautiepäilyissä, mutta he eivät ehdi hoitotapausten vuoksi alkaa selvittää, minne muualle tauti on voinut levitä tai mistä se on voinut tulla tilalle ja käynnistää tarvittaessa tutkimuksia näissä paikoissa. Kuitenkin etenkin taudin alkuvaiheessa on ensiarvoisen tärkeää, että toimenpiteisiin taudin leviämisen ehkäisemiseksi ja mahdollisen leviämisen selvittämiseksi ryhdytään viipymättä ja riittävän tehokkaasti.

Maakuntien tulisi tehdä yhteistyötä päivystysten järjestämisessä, sillä maakuntien ei ole taloudellisesti järkevää eikä edes resurssien puitteissa mahdollista pystyttää omaa erillistä tautipäivystystä. Tautiepäilyt eivät kunnioita maakuntien rajoja, vaan virka-ajan ulkopuolella voi olla tarvetta tehdä päätöksiä toimijoille useassa eri maakunnassa. Jotta maakuntien välinen päivystysyhteistyö varmuudella toteutuisi, olisi tärkeää, että maakunnat veloitettaisiin lainsäädännöllä järjestämään päivystys yhteistyössä helposti leviävien ja vaarallisten eläintautien varalta (esimerkiksi kaksi samanaikaista tautipäivystäjää Suomessa). Näin voitaisiin varmistua siitä, että helposti leviävien ja vakavien eläintautien vastustus ja tautitilanteen selvitys säilyisi nykyisellä tasolla.

Virkaeläinlääkäreitä tarvitaan

Jotta maakunta voisi täyttää esitetyissä laeissa olevat velvollisuutensa, maakunnilla tulee kaikkina vuorokaudenaikoina olla palveluksessaan virkaeläinlääkäri (esimerkiksi vientitodistukset, tuonnin ja viennin valvonta sisämarkkinakaupassa).

ITÄ-SUOMEN ALUEHALLINTO VIRASTO

puh. 029 501 6800
kirjaamo.ita@avi.fi
www.avi.fi/ita

Mikkelin päätoimipaikka
Maaherrankatu 16
PL 50, 50101 Mikkelä

Joensuun toimipaikka
Torikatu 36
PL 94, 80101 Joensuu

Kuopion toimipaikka
Hallituskatu 12–14
PL 1741, 70101 Kuopio

Eläinlääkäri on asiantuntija eläinsuojelussa

Eläinsuojelupäivystyksessä kiireelliset eläinsuojelutapaukset hoidettaisiin todennäköisesti pääosin päivystävien praktikkoeläinlääkäreiden toimesta. Vastaavasti kuin eläintautilaissa olisi tarpeen, että eläinten hyvinvoinnista annettavaan lakiin kirjattaisiin, että eläinsuojeluvalvonnasta vastaa viranhaltija, joka on eläinlääkäri. Toimijoiden oikeusturvan kannalta on tärkeää, että päätökset tekee asiantuntija, jonka koulutus antaa parhaat edellytykset eläinten kivun, kärsimyksen, hyvinvoinnin ja hoidon tarpeen arvioimiseen ja näiden mahdolliseen arvioimiseen oikeudessa.